

Zbirka odločb sodne prakse

SKLEPNI PREDLOGI GENERALNEGA PRAVOBRANILCA
NIILA JÄÄSKINENA,
predstavljeni 24. septembra 2015¹

V združenih zadevah C-283/14 in C-284/14

CM Eurologistik GmbH (C-283/14)
proti
Hauptzollamt Duisburg
in
Grünwald Logistik Service GmbH (C-284/14)
proti
Hauptzollamt Hamburg-Stadt

(Predloga za sprejetje predhodne odločbe, ki sta ju vložila Finanzgericht Düsseldorf (Nemčija) in Finanzgericht Hamburg (Nemčija))

„Predhodno odločanje — Protidampinška dajatev na uvoz nekaterih pripravljenih ali konzerviranih agrumov s poreklom iz Kitajske — Ponovna uvedba protidampinške dajatve iz prvotne uredbe, za katero je Sodišče ugotovilo, da ni veljavna — Obnova prvotne preiskave o določitvi normalne vrednosti — Ponovna uvedba protidampinške dajatve na podlagi istih podatkov“

I – Uvod

1. Nacionalni sodišči s predlogoma za sprejetje predhodne odločbe Sodišče sprašujeta o veljavnosti Izvedbene uredbe Sveta (EU) št. 158/2013 z dne 18. februarja 2013 o ponovni uvedbi dokončne protidampinške dajatve na uvoz nekaterih pripravljenih ali konzerviranih agrumov (mandarin itd.) s poreklom iz Ljudske republike Kitajske.² V bistvu ta predloga po eni strani kažeta na dialektični odnos med protidampinško zakonodajo kot sistemom zaščitnih ukrepov v okviru trgovinske politike in po drugi izrazom upravnih postopkov odločanja, ki so predmet sodnega nadzora.

2. Ti vprašanji sta se pojavili v okviru sporov med CM Eurologistik GmbH (v nadaljevanju: Eurologistik) in Hauptzollamt Duisburg (glavni carinski urad Duisburg) ter Grünwald Logistik Service GmbH (v nadaljevanju: GSL) in Hauptzollamt Hamburg-Stadt (glavni carinski urad mesta Hamburg) zaradi pobiranja protidampinške dajatve na uvoz konzerviranih mandarin s poreklom iz Ljudske republike Kitajske teh carinskih organov.

3. Predložitveni sodišči navajata različne razloge za neveljavnost sporne izvedbene uredbe. Vendar pa se bodo v skladu z zahtevo Sodišča ti sklepni predlogi omejili na vprašanje, ali lahko institucije pri delni obnovi protidampinškega postopka zaradi sodbe Sodišča, s katero je bila ugotovljena neveljavnost prejšnje uredbe o uvedbi dokončne protidampinške dajatve, v naknadno sprejeti izvedbeni uredbi ohranijo prvotno obdobje preiskave za določitev normalne vrednosti protidampinške dajatve.

1 — Jezik izvirnika: francoščina.

2 — UL L 49, str. 29, v nadaljevanju: sporna izvedbena uredba).

II – Pravni okvir

4. Uredba Sveta (ES) št. 1225/2009 z dne 30. novembra 2009 o zaščiti proti dumpinškemu uvozu iz držav, ki niso članice Evropske skupnosti (v nadaljevanju: osnovna uredba)³ v uvodni izjavi 20 določa:

„Treba je poskrbeti, da ukrepi prenehajo veljati po petih letih, razen če pregled ne pokaže, da jih je treba obdržati. Prav tako je treba v primerih, kjer je predloženih dovolj dokazov o spremenjenih okoliščinah, poskrbeti za vmesne preglede ali za preiskave, ki naj ugotovijo, ali je utemeljeno vračilo protidampinških dajatev.“

5. Člen 2 osnovne uredbe, naslovljen „Določitev dampinga“, določa, da „[n]ormalna vrednost običajno temelji na cenah, ki so jih neodvisne stranke plačale ali jih plačujejo v običajnem poteku trgovanja v državi izvoznic. [...]“.

6.

Člen 2A(7)(a) izvedbene uredbe določa, da se „[v] primeru uvoza iz držav brez tržnega gospodarstva [...] določi normalna vrednost na podlagi cene ali računsko določene vrednosti v tretji državi s tržnim gospodarstvom ali cene, ki velja pri uvozu iz te tretje države v druge države, vključno s Skupnostjo, ali, kjer to ni mogoče, na kateri koli drugi razumni osnovi, vključno s ceno, ki se je dejansko plačevala ali se plačuje v Skupnosti za podoben proizvod, po potrebi primerno prilagojeni, tako da vsebuje razumno profitno maržo. Primerna tretja država s tržnim gospodarstvom se izbere na smiseln način, pri čemer se ustrezno upoštevajo vse zanesljive informacije, ki so dostopne ob času izbire. [...]“

7. Člen 6 osnovne uredbe, naslovljen „Preiskava“, določa:

„1. Po začetku postopka Komisija v sodelovanju z državami članicami prične preiskavo na ravni Skupnosti. Ta preiskava pokriva tako dumping kakor tudi škodo; oba pojava se preiskujeta sočasno. Da bi prišli do reprezentativnih ugotovitev, se določi obdobje preiskave, ki v primeru dampinga običajno pokriva obdobje najmanj šest mesecev neposredno pred začetkom postopka. Informacije, ki se nanašajo na obdobje, ki sledi obdobju preiskave, se običajno ne upoštevajo.

[...]“

8. Člen 11 osnovne uredbe, naslovljen „Trajanje, pregledi in vračila“, v odstavkih 2 in 3 določa:

„2. Dokončni protidampinški ukrep preneha veljati pet let po svoji uvedbi ali pet let od datuma zaključka zadnjega pregleda, ki je obravnaval tako dumping kot tudi škodo, razen če je v tem pregledu določeno, da bo po izteku ukrepov verjetno prišlo do nadaljevanja ali do ponovnega pojava dampinga in škode. [...]“

[...]

3. Potrebo po nadaljevanju izvajanja ukrepov je mogoče pregledati, kjer je to upravičeno, na pobudo Komisije [...].

3 — (UL L 343, str. 51). Z osnovno uredbo, ki je začela veljati 11. januarja 2010, je bila razveljavljena in nadomeščena Uredba Sveta (ES) št. 384/96 z dne 22. decembra 1995 o zaščiti proti dumpinškemu uvozu iz držav, ki niso članice Evropske skupnosti (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 11, zvezek 10, str. 45), kakor je bila spremenjena z Uredbo Sveta (ES) št. 2117/2005 z dne 21. decembra 2005 (UL L 340, str. 17 (v nadaljevanju: Uredba št. 384/96)).

Vmesni pregled se začne, če zahteva vsebuje dovolj dokazov, da nadaljnje izvajanje ukrepa ni več potrebno za preprečevanje dampa in/ali da bi se škoda verjetno ne nadaljevala oz. se ne bi spet pojavljala, če se ukrep odstrani ali spremeni, ali pa, da obstoječi ukrep ni ali pa ni več zadosten, da prepreči damping, ki povzroča škodo [...]“.

III – Dejansko stanje pred sprejetjem sporne izvedbene uredbe

9. Za odgovor na vprašani, predloženi Sodišču, je zato odločilen obseg sodbe GLS,⁴ s katero je Sodišče razglasilo za neveljavno Uredbo (ES) št. 1355/2008 o uvedbi dokončne protidampinške dajatve na uvoz nekaterih agrumov.⁵ Iz uvodne izjave 3 navedene uredbe je razvidno, da je preiskava dampa in škode zajela obdobje od 1. oktobra 2006 do 30. septembra 2007.⁶

10. Sodišče je v sodbi GLS sledilo mnenju generalnega pravobranilca⁷ in razsodilo, da bi morale evropske institucije ob upoštevanju člena 2(7)(a) osnovne uredbe pri uvozu iz tretjih držav brez tržnega gospodarstva preučiti vse informacije, ki jih imajo, da bi opredelile primerljivo državo s tržnim gospodarstvom.⁸

11. Sodišče je tako pojasnilo, da „sta Komisija in Svet kršila zahteve iz člena 2(7)(a) osnovne uredbe, ker sta določila normalno vrednost zadevnega proizvoda na podlagi cen, ki so se dejansko plačevale ali se plačujejo v Uniji za podobne izdelke, ne da bi izkazala zahtevano skrbnost, da bi to vrednost določila na podlagi cen za ta enak proizvod v tretji državi s tržnim gospodarstvom“.⁹

12. Na podlagi sodbe GSL je Komisija 19. junija 2012 objavila obvestilo, da bo delno obnovila protidampinško preiskavo,¹⁰ v katerem je napovedala, da je treba dokončne protidampinške dajatve, plačane v skladu z Uredbo št. 1355/2008, povrniti ali odpustiti. Poleg tega je pojasnila, da na podlagi navedene sodbe „za uvoz nekaterih pripravljenih ali konzerviranih agrumov (mandarin itd.)“¹¹ v Evropsko unijo ne veljajo več protidampinški ukrepi, uvedeni z Uredbo (ES) št. 1355/2008“. Z obvestilom je bila *delno obnovljena* protidampinška preiskava glede uvoza nekaterih pripravljenih ali konzerviranih agrumov (mandarin itd.) s poreklom iz Kitajske zaradi izvršitve zgoraj navedene sodbe Sodišča. V navedenem obvestilu je bilo navedeno, da je obnova po obsegu omejena le na izbiro primerljive države in določitev normalne vrednosti v skladu s členom 2(7)(a) osnovne uredbe, ki se uporabi za izračun stopnje dampa.

4 — Sodba GLS (C-338/10, EU:C:2012:158).

5 — Uredba Sveta z dne 18. decembra 2008 o uvedbi dokončne protidampinške dajatve in dokončnem pobiranju začasne dajatve, uvedene na uvoz nekaterih pripravljenih ali konzerviranih agrumov (mandarin itd.) s poreklom iz Ljudske republike Kitajske (UL L 350, str. 35, v nadaljevanju: Uredba št. 1355/2008). Naj poudarim, da je Splošno sodišče Evropske unije s sodbo Zhejiang Xinshiji Foods Co. Ltd in Hubei Xinshiji Foods Co. Ltd/Svet (T-122/09, EU:T:2011:46) razglasilo Uredbo št. 1355/2008 za nično v delu, v katerem se nanaša na tožeči stranki Zhejiang Xinshiji Foods Co. Ltd in Hubei Xinshiji Foods Co. Ltd, zaradi kršitve pravice do obrambe in neobstoja obrazložitve.

6 — Kor je razvidno iz uvodne izjave 12 Uredbe Komisije (ES) št. 642/2008 z dne 4. julija 2008 o uvedbi začasne protidampinške dajatve na uvoz nekaterih pripravljenih ali konzerviranih agrumov (mandarin itd.) s poreklom iz Ljudske republike Kitajske (UL L 178, str. 19).

7 — Glej sklepne predloge generalnega pravobranilca Y. Bota v zadevi GLS (C-338/10, EU:C:2011:636, točka 10), iz katerih je razvidno, da „je Uredba št. 1355/2008 nezakonita, ker iz nje ni razvidno, da so si institucije Skupnosti resno in dovolj prizadevale za določitev normalne vrednosti pločevink mandarin in drugih sorodnih agrumov na podlagi cen, ki veljajo v eni od tretjih držav s tržnim gospodarstvom ali pri izvozu iz ene od teh držav, ki so v statističnih podatkih Eurostata navedene kot države, iz katerih so bili proizvodi iz iste tarifne razvrstitve kot zadevni proizvod v letu 2006 ali letu 2007 v Skupnost uvoženi v količinah, ki niso popolnoma zanemarljive“.

8 — Zato se morajo prepričati, da ni mogoče določiti normalne vrednosti na podlagi cene ali računsko določene vrednosti v tretji državi s tržnim gospodarstvom ali cene, ki velja pri izvozu iz te tretje države v druge države, preden določijo normalno vrednost glede na drugo razumno osnovo.

9 — Sodba GLS (C-338/10, EU:C:2012:158, točka 36).

10 — Obvestilo v zvezi s protidampinškimi ukrepi za uvoz nekaterih pripravljenih ali konzerviranih agrumov (mandarin itd.) s poreklom iz Ljudske republike Kitajske in v zvezi z delno obnovo protidampinške preiskave v zvezi z uvozom nekaterih pripravljenih ali konzerviranih agrumov (mandarin itd.) s poreklom iz Ljudske republike Kitajske (UL C 175, str. 19, v nadaljevanju: obvestilo o delni obnovi preiskave).

11 — To se nanaša na mandarine (vključno tangerine in mandarine satsuma), klementine, mandarine wilking in druge podobne hibride agrumov, kot so opredeljeni pod oznako KN 2008, s poreklom iz Kitajske.

13. Nato je bila 18. februarja 2013 sprejeta sporna izvedbena uredba o ponovni uvedbi dokončne protidampinške dajatve, ki je začela veljati 23. februarja 2013. Prenehala naj bi veljati 31. decembra 2013.¹² Preiskava dampa in škode, na katero se je opirala, je zajela obdobje od 1. oktobra 2006 do 30. septembra 2007.¹³

IV – Spora o glavni stvari, vprašnji za predhodno odločanje in postopek pred Sodiščem

14. V zadevi C-283/14 je družba za skladiščenje in distribucijo Eurologistik 20. in 25. marca 2013 v ustrezno odobreno carinsko skladišče pripeljala mandarine-pomaranče s poreklom iz Kitajske.¹⁴ Aprila 2013 je iz carinskega skladišča vzela del zgoraj navedenih mandarin in nato predložila deklaracijo za sprostitev v prosti promet. Za to je izračunala protidampinško dajatev v višini 9 657,99 EUR. Hauptzollamt Duisburg ji je z odločbo z dne 7. maja 2013 odmeril protidampinško dajatev v višini 9 657,99 EUR.

15. Družba Eurologistik je zoper to odločbo vložila ugovor in ga utemeljila s tem, da sporna izvedbena uredba ni veljavna. Hauptzollamt Duisburg je z odločbo z dne 17. maja 2013 vrnil 255,25 EUR protidampinške dajatve in ugovor z odločbo z dne 9. septembra 2013 zavrnil, ker naj bi ga navedena uredba zavezovala. Družba Eurologistik je torej vložila tožbo zoper to odločbo pri Finanzgericht Düsseldorf (finančno sodišče v Düsseldorfu), v kateri se je ponovno sklicevala na neveljavnost sporne izvedbene uredbe.

16. Finanzgericht Düsseldorf je prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo to vprašanje:

„Ali je [sporna izvedbena] uredba veljavna?“

17. V zadevi C-284/14 je Hauptzollamt Hamburg Stadt z odločbo z dne 3. aprila 2013 družbi GLS, uvoznici pločevink mandarin s poreklom iz Kitajske, na podlagi sporne izvedbene uredbe odmeril uvozne dajatve, od tega 62.983,52 EUR protidampinških dajatev.

18. Družba GLS je 30. aprila 2013 s sklicevanjem na neveljavnost navedene uredbe pri Hauptzollamt Hamburg Stadt vložila ugovor zoper navedeno odločbo, ki je bil z odločbo z dne 24. maja 2013 zavrjen kot neutemeljen. Družba GLS je 26. junija 2013 vložila tožbo zoper to odločbo pri Finanzgericht Hamburg (finančno sodišče v Hamburgu), ki je prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo to vprašanje:

„Ali je [sporna izvedbena] uredba veljavna, čeprav pred njenim sprejetjem ni bila opravljena novejša samostojna protidampinška preiskava, ampak se je le nadaljevala obstoječa protidampinška preiskava, ki je bila takrat že opravljena za obdobje od 1. oktobra 2006 do 30. septembra 2007, pri čemer pa ta preiskava v skladu z ugotovitvami Sodišča [...] v sodbi [GLS] ni upoštevala zahtev iz Uredbe [...] št. 384/96 [...], zaradi česar je Sodišče v navedeni sodbi razsodilo, da Uredba [...] št. 1355/2008 [...], sprejeta na podlagi te preiskave, ni veljavna?“

12 — Poudariti je treba področje uporabe *ratione temporis* nove protidampinške dajatve, ki se je nanašala na prvotno petletno obdobje, to pomeni, da je bila izračunana od dneva začetka veljavnosti Uredbe št. 1355/2008. Sporna izvedbena uredba za izvršitev sodbe GSL se je torej morala izteči pet let po začetku veljavnosti Uredbe št. 1355/2008 (31. december 2008), to je 31. decembra 2013.

13 — Glej opombo 6 teh sklepnih prevodov.

14 — Natančneje je šlo za 48.000 kartonskih škatel s po 24 pločevinkami (312 gramov) mandarin-pomaranč brez dodanega alkohola in z dodanim sladkorjem (13,95 %) iz tarifne podštevilke 2008 30 75 90 integrirane tarife Skupnosti (TARIC). Ob tej priložnosti je navedla, da je carinska vrednost na karton 5,91 EUR.

V – Analiza

A – Razlog za neveljavnost, predložen Sodišču

19. Eden od razlogov za neveljavnost, navedenih v tem postopku pred Sodiščem, zahteva, da se ugotovi, ali je sporna izvedbena uredba v nasprotju s členom 6(1) osnovne uredbe, ker temelji na obdobju preiskave, ki je starejše od petih let, saj zajema obdobje od 1. oktobra 2006 do 30. septembra 2007. Predložitveni sodišči Sodišče sprašujeta o zakonitosti upoštevanja prvotnega obdobja preiskave za preučitev obstoja primerljive države v okviru ponovne uvedbe zadevne protidampinške dajatve.

20. Po mnenju Finanzgericht Düsseldorf iz člena 6(1), tretji stavek, osnovne uredbe izhaja, da se mora preučitev obvezno nanašati na sedanje obdobje preiskave, kar velja tudi za primer ponovne uvedbe protidampinške dajatve. Finanzgericht Hamburg dodaja, da tudi če bi moralo biti načeloma mogoče upoštevati prvotno obdobje preiskave, pa bi v obravnavani zadevi temu nasprotovalo dejstvo, da s tem ne bi bilo mogoče z zadostno gotovostjo izključiti kršitve obveznosti (skrbnega ravnanja), ki jo je Sodišče ugotovilo v sodbi GLS. Ugotavlja, da so podjetja iz tretjih držav toliko manj pripravljena odgovarjati na vprašanja, kolikor je upošteveno obdobje preiskave časovno oddaljeno.

21. Družbi Eurologistik in GLS predlagata, naj se člena 6(1) in 6(9) osnovne uredbe obravnavata skupaj, iz česar bi izhajalo, da se lahko protidampinški ukrepi uvedejo le na podlagi določitve čim bolj aktualnega obdobja preiskave. Trdita, da je sodba Industrie des poudres sphériques/Svet¹⁵ podlaga za obveznost institucij, da izberejo obdobje preiskave, ki je časovno dovolj blizu. Nazadnje, ob sklicevanju na člen 11(3) osnovne uredbe, ki ureja vmesno preiskavo, navedeni stranki trdita, da ta določba dokazuje tudi, da veljavne protidampinške dajatve ne nasprotujejo pregledu, ki temelji na novejših podatkih.

B – Zakonitost upoštevanja upoštevnega obdobja preiskave

22. Da bi odgovoril na razlog za neveljavnost, ki se nanaša na izbiro obdobja preiskave, bi rad spomnil na nekatera načela, ki urejajo določitev protidampinških dajatev, ter na klasična pravila pri sprejetju upravnih odločb, nato pa se bom posebej posvetil njihovem upoštevanju v okviru sprejetja sporne izvedbene uredbe.

1. Ugotovitve z vidika protidampinške zakonodaje kot sistema zaščitnih ukrepov, ki je del skupne trgovinske politike

23. Ni sporno, da člen 6(1) osnovne uredbe ne določa zavezujoče obdobja preiskave, ki ga morajo upoštevati institucije. Vsebuje le navedbo, da obdobje preiskave običajno pokriva obdobje najmanj šestih mesecev neposredno pred začetkom postopka.

24. Najprej bi rad opozoril, da je namen protidampinških dajatev nevtralizirati stopnjo dampa, ki je rezultat razlike med ceno izvoza v Unijo in normalno vrednostjo izdelka, ter s tem odstraniti škodljive učinke uvoza zadevnega blaga v Unijo.¹⁶ Namen protidampinškega postopka je zaščita industrije Unije, ki je do nje upravičena, če so izpolnjeni pogoji iz osnovne uredbe (člena 5(9) in 6(4) osnovne uredbe).¹⁷

¹⁵ — C-458/98 P, EU:C:2000:531.

¹⁶ — Sodba Carboni e derivati (C-263/06, EU:C:2008:128, točke od 39 do 41).

¹⁷ — Glej sodbi Fediol/Komisija/Komisija (191/82, EU:C:1983:259, točke od 15 do 25) in Eurocoton/Svet (C-76/01 P, EU:C:2003:511, točke od 54 do 74).

25. Sodišče je v sodbi *Industrie des poudres sphériques/Svet*¹⁸ pojasnilo, da uvedba protidampinskih dajatev *ne pomeni sankcije za predhodno ravnanje*,¹⁹ temveč zaščitni ukrep zoper nelojalno konkurenco, ki izhaja iz dampa in da zato protidampinskih dajatev načeloma ni mogoče uvesti ali zvišati z učinkom za nazaj. Sodišče je iz tega sklepalo, da morajo institucije preiskavo za *ugotovitev škode* opraviti „na podlagi kar najbolj aktualnih informacij“.²⁰

26. Poleg tega imajo institucije Unije na področju skupne trgovinske politike in predvsem ukrepov trgovinske zaščite široko diskrecijsko pravico zaradi zapletenosti gospodarskih, političnih in pravnih razmer, ki jih morajo preučiti. Sodni nadzor take presoje mora biti zato omejen na preverjanje, ali so bila postopkovna pravila spoštovana, ali je bilo dejansko stanje, ki se upošteva pri izpodbijani izbiri, pravilno ugotovljeno, in ali ne gre za očitno napako pri presoji tega dejanskega stanja ali za zlorabo pooblastil.²¹

27. V skladu s členom 2(7)(a) osnovne uredbe se primerna država izbere na smiseln način.²² Natančneje, izbira te države je v diskrecijski pravici institucij, kadar analizirata zapletene ekonomske okoliščine. Čeprav ta diskrecijska pravica ni izvzeta iz sodnega nadzora, pa je obseg nadzora Sodišča relativno omejen.²³ Za to je treba obseg napake, ugotovljene v sodbi GLS, razlagati v ožjem pomenu.

28. Poleg tega bi rad dodal pojasnilo o trajanju protidampinskih ukrepov, ki je pri strankah v postopku v glavni stvari povzročalo zmedo. Iz člena 11(1) in (2) osnovne uredbe in ob upoštevanju uvodne izjave 20 te uredbe namreč izhaja, da protidampinski ukrep ostane v veljavi samo tako dolgo, kolikor je treba. Dokončni protidampinski ukrep preneha veljati pet let po tem, ko je bil uveden, razen če pregled ne pokaže, da ga je treba obdržati.

29. Pregled (ob izteku ukrepov) v smislu člena 11(2) osnovne uredbe torej pomeni, da mora Komisija določiti novo obdobje preiskave. Razlog za vmesni pregled iz člena 11(3) te uredbe je odzivanje na spremembo okoliščin. To seveda pomeni, da je treba določiti novo obdobje preiskave. Poleg tega sta učinkovitost in aktualnost obdobja preiskave še posebej pomembni pri vračilu protidampinskih dajatev v skladu s členom 11(8) osnovne uredbe,²⁴ ker ta postopek pripelje do preiskave izvoza proizvajalca izvoznika v Unijo in izračuna nižje stopnje dampa. V tem okviru lahko Komisija preišče obe obdobji preiskave.²⁵ Vendar pa opozarjam, da postopek, ki je sledil sodbi GLS, in sprejetje sporne izvedbene uredbe ne spadata v nobenega od zgoraj navedenih primerov.

30. Nazadnje je treba spomniti, da je treba osnovno uredbo razlagati ob upoštevanju Sporazuma o izvajanju člena IV Splošnega sporazuma o tarifah in trgovini 1994 (GATT),²⁶ ki je naveden v Prilogi 1 A k Sporazumu o ustanovitvi Svetovne trgovinske organizacije (STO), podpisanim 15. aprila 1994 v Marakešu in potrjenim s Sklepom Sveta 94/800/ES z dne 22. decembra 1994 o sklenitvi sporazumov, doseženih v Urugvajskem krogu večstranskih pogajanj (1986–1994), v imenu Evropske skupnosti, v zvezi z zadevami, ki so v njeni pristojnosti.²⁷

18 — C-458/98 P, EU:C:2000:531.

19 — Pri čemer poudarjam, da protidampinski ukrepi ne morejo trajati neomejeno, kot je razvidno iz člena 11 osnovne uredbe. Opozoriti je treba, da se ob upoštevanju upravne narave zaščitnih ukrepov, in ne narave kazenskih, celo upravnih sankcij, načelo *ne bis in idem* za te ne uporablja.

20 — C-458/98 P, EU:C:2000:531, točki 91 in 92.

21 — Glej sodbo *Simon, Evers & Co.* (C-21/13, EU:C:2014:2154, točka 29).

22 — Sodbe *Nölle* (C-16/90, EU:C:1991:402, točki 11 in 2), *Rotexchemie* (C-26/96, EU:C:1997:261, točki 10 in 11) in GLS (C-338/10, EU:C:2012:158, točka 22).

23 — Sklepni predlogi generalne pravobranilke E. Sharpston v zadevi *Fliesen-Zentrum Deutschland* (C-687/13, EU:C:2015:349, točka 35).

24 — Glej točko 3.6 Obvestila Komisije o vračilu protidampinskih dajatev (UL 2014, C 164, str. 9).

25 — Glej Izvedbeni sklep Komisije v zvezi z zahtevami za povračilo protidampinskih dajatev, plačanih na uvoz ferosilicija s poreklom iz Rusije (C(2014) 9807 final).

26 — UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 11, zvezek 21, str. 189, v nadaljevanju: protidampinski sporazum.

27 — UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 11, zvezek 21, str. 80. Glej sodbo *BEUC/Komisija* (T-256/97, EU:T:2000:21, točki 66 in 67).

31. Iz pojasnil k protidampinškemu sporazumu je razvidno, da časovnih omejitev ni treba več spoštovati, če so zadevni izdelki predmet sodnih postopkov.²⁸ Res je, da se to pojasnilo nanaša na določbe navedenega sporazuma v zvezi z začetkom preiskave in njenim poznejšim potekom, zaključek katere je v okviru STO omejen na 18 mesecev, pri čemer je treba opozoriti, da je v pravu Unije s členom 6(9) Uredbe št. 384/96 ta zaključek omejen na 15 mesecev. Menim, da to pravilo izhaja iz splošnega načela, v skladu s katerim zaradi podaljšanja protidampinškega postopka zaradi naknadnega sodnega postopka ni treba ponovno preučiti materialnih pogojev uvedbe protidampinške dajatve le zaradi izteka časa. Vseeno pa upravni postopek zaradi izpodbijanja protidampinškega ukrepa pred sodiščem ne bi smel trajati v nedogled. Menim, da to načelo ureja tudi uporabo člena 6(1) osnovne uredbe.

2. Ugotovitve z vidika nadzora zakonitosti upravnega postopka

32. Z vidika nadzora zakonitosti in pravil, ki se uporabljajo za vse upravne postopke, je v obravnavani zadevi podlaga obveznosti institucij člen 266 PDEU, ki določa, da mora institucija, katere akt je bil razglašen za ničn, sprejeti ukrepe, potrebne za izvršitev sodbe Sodišča.

33. Opozarjam, da razglasitev ničnosti akta, s katerim se konča upravni postopek, ki zajema različne faze, kot je protidampinški postopek, ne povzroči nujno ničnosti celotnega postopka pred sprejetjem izpodbijanega akta.²⁹

34. Protidampinški postopek je primer takega postopka v več fazah. Zato razglasitev ničnosti uredbe o uvedbi protidampinških ukrepov ne more samodejno povzročiti razglasitve ničnosti celotnega postopka, ki je potekal pred sprejetjem navedene uredbe. Zato, kot je pojasnil Svet v pisnih stališčih, institucije sistematično delno obnovijo prvotno preiskavo, da bi odpravile nezakonitost prvotne uredbe. Obseg te obnove preiskave je torej omejen na izvrševanje sodbe sodišča Unije, ki je prvotno uredbo razglasilo za nično.³⁰

35. Strinjam se torej s stališčem institucij v delu, v katerem trdijo, da za izvršitev sodbe, s katero je bila ugotovljena neveljavnost, zadostuje, da se vrne nazaj in odpravimo posamezno kršitev, ki jo je ugotovilo Sodišče.

36. Vseeno pa je treba razlikovati med razlogom za razglasitev ničnosti, v obravnavani zadevi kršitvijo obveznosti skrbnega ravnanja pri določitvi normalne vrednosti, in vsebinskim obsegom takega razloga za razglasitev ničnosti, in sicer njegovimi učinki (*spread-effects*) na celoten akt, ki ga je Sodišče razglasilo za neveljaven. Obseg kršitve postopka je namreč treba oceniti na podlagi ugotovljene napake.³¹ Menim, da je očitno, da lahko obstajajo primeri, v katerih je bila celotna preiskava tako slabo opravljena, da je treba ponovno začeti postopek. To bi torej moralo nedvoumno izhajati iz sodbe Sodišča, s katero je bila razglašena neveljavnost izvedbene uredbe. V zvezi s tem bi rad pojasnil, da s sodbo GSL niso bile ovržene druge ugotovitve iz Uredbe št. 1335/2008, ki na primer zadevajo škodo, interes skupnosti in izvozno ceno. Zlasti ni bila ovržena dokazna vrednost preiskave. Nasprotno, postopkovna napaka je zadevala negotovost glede nezadostnosti podatkov za izbor primerljive tretje države.

28 — Člen 9.3.1 protidampinškega sporazuma določa: „Če se znesek protidampinške carine določi za nazaj, je treba čim prej določiti končno obvezo plačila protidampinške carine, običajno pa v 12 mesecih, v nobenem primeru pa ne pozneje kot v 18 mesecih od dneva, ko je vložena zahteva, da se določi dokončen znesek protidampinške carine. Kakršno koli povračilo je potrebno opraviti takoj in običajno najpozneje v 90 dneh po tem, ko je ugotovljena končna obveza na podlagi tega pododstavka. V vsakem primeru, če se povračilo ne opravi v 90 dneh, morajo oblasti dati ustrezno razlago, če se ta zahteva.“

29 — Glej sodbi Asteris in drugi/Komisija (97/86, 99/86, 193/86 in 215/86, EU:C:1988:199, točka 30) in Fedesa in drugi (C-331/88, EU:C:1990:391, točka 34).

30 — Glej sodbe Svet/Parlament (34/86, EU:C:1986:291, točka 47), Španija/Komisija (C-415/96, EU:C:1998:533, točka 31) in Industrie des poudres sphériques/Svet (C-458/98 P, EU:C:2000:531).

31 — Na primer kršitve postopka, ki ni v nasprotju z interesi podjetja, ki je sodelovalo v protidampinškem postopku. Tako je, kadar se institucije, potem ko so zasliale neko podjetje, odločijo uvesti protidampinško dajatev, ne da bi zadevno podjetje pravočasno obvestile o odločitvi.

3. Izbira obdobja preiskave

37. Glede na zgornje ugotovitve je jedro problematike upoštevanje meja diskrecijske pravice institucij pri izvršitvi sodbe Sodišča, s katero je bila ugotovljena neveljavnost protidampinške uredbe. Ta pravica se lahko izvaja le v mejah ciljev osnovne uredbe.³²

38. Poudarjam, da je namen obdobja preiskave iz člena 6(1) osnovne uredbe zlasti zagotoviti, da na podatke, na podlagi katerih se določata damping in škoda, ne vpliva ravnanje zadevnih proizvajalcev po začetku protidampinškega postopka in da je torej dokončna dajatev, uvedena na koncu postopka, ustreza za učinkovito odpravo škode, ki je posledica dampinga.³³

39. V obravnavani zadevi je torej treba oceniti učinke razloga za razglasitev ničnosti, da se odgovori na vprašanje, ali je mogoče glede na to vlogo obdobja preiskave odpraviti očitke Sodišča v sodbi GSL, ne da bi opravili preiskavo na podlagi novejšega obdobja in posodobljenih podatkov. Drugače povedano, določiti je treba, v kolikšni meri je lahko napaka pri določanju normalne vrednosti vplivala na presojo dampinga.³⁴

40. Iz sodbe GLS namreč izhaja, da je Komisija kršila postopek ne pa storila vsebinsko napako. Iz obvestila o delni obnovi postopka je razvidno, da je „obnova [...] po obsegu omejena na izbiro primerljive države in določitev normalne vrednosti v skladu s členom 2(7)(a) osnovne uredbe, ki se uporabi za izračun stopnje dampinga“.³⁵

41. Poudarjam, da sta v uvodnih izjavah 43 in 86 sporne izvedbene uredbe navedena razloga, ki sta instituciji pripeljala do izpodbijane izbire. Po eni strani, ker „bi bili glede na to, da so bile sprejete protidampinške dajatve, vsi podatki, zbrani v novem obdobju preiskave, izkrivljeni zaradi teh protidampinških dajatev“, in po drugi, ker „pripombe strani v zvezi z domnevno odsotnostjo dampinga v tem trenutku lahko bolje obravnava v okviru vmesnega pregleda na podlagi člena 11(3) osnovne uredbe“.

42. Poleg tega je v uvodni izjavi 54 sporne izvedbene uredbe potrjeno, da je bilo „[o]b upoštevanju pripomb strani in njihove analize ter pomanjkanju sodelovanja morebitnih proizvajalcev iz tretjih držav, kljub velikim prizadevanjem služb Komisije, [...] zaključeno, da normalne vrednosti na podlagi cene ali konstruirane vrednosti v tržnem gospodarstvu tretje države, kot je določeno v členu 2(7)(a) osnovne uredbe, ni mogoče določiti“.

43. Kot zatrjuje Svet, imajo dajatve, uvedene s sporno izvedbeno uredbo, učinek le na preostali čas trajanja Uredbe št. 1355/2008, in ne pet let od datuma začetka veljavnosti sporne izvedbene uredbe. Ti zadevi se torej ne nanašata na preiskavo, začeto v skladu s členom 5 osnovne uredbe. Komisija v istem smislu dodaja, da je bilo z novim pregledom ugotovljeno, da kršitev postopka dejansko *ni vplivala na rezultat pregleda*. Zato so rezultati prvotne preiskave, kolikor je mogoče, vključeni v rezultat pregleda, kot je izražen v sporni izvedbeni uredbi. Popolnoma nova preiskava novejšega obdobja preiskave bi povzročila velike zamude, ki bi bile neupravičene glede na pravico industrije Unije do te zaščite in dejstvo, da je kršitev postopka omejena na delni vidik.

32 — Sodba Eurocoton in drugi/Svet (C-76/01 P, EU:C:2003:511, točka 70).

33 — Sodba Transnational Company „Kazchrome“ in ENRC Marketing/Svet (T-192/08, EU:T:2011:619, točke od 221 do 224).

34 — Strinjam se s stališčem generalne pravobranilke E. Sharpston, ki ga je izrazila v zvezi s posledicami napačno ugotovljenih dejstev, s tem da je štela, da zgolj obstoj napačno ugotovljenih dejstev – čeprav očitnih – še ne bi smel povzročiti samodejne neveljavnosti protidampinške uredbe. Ni pomembno, ali so napake očitne, ampak to, ali so bile take, da so povzročile negotovost glede tega, da bi Svet prišel do istih sklepov, če bi imel na voljo pravilne podatke. Glej sklepne predloge generalne pravobranilke E. Sharpston v zadevi Bricmate (C-569/13, EU:C:2015:342, točka 61).

35 — Obvestilo o delni obnovi preiskave, točka 3.

44. Zato menim, da v obravnavani zadevi napaka pri določanju primerljive države ni vplivala na druge elemente izračuna protidampinške dajatve. Čeprav bi logika, ki izhaja iz pravil skupne trgovinske politike, na prvi pogled govorila v prid uporabi najnovejših podatkov, pa menim, da mora v teh zadevah administrativna logika, po kateri zakonitosti upravnega akta ni mogoče izpodbijati zaradi poznejšega razvoja dejanskega stanja, prevladati v dialektiki med tema dvema pristopoma. Zato institucije niso prekoračile meja svoje diskrecijske pravice.

45. Glede na zgoraj navedeno na podlagi preučitve sporne izvedbene uredbe ni mogoče ugotoviti, da ta ni veljavna.

VI – Predlog

46. Ne da bi to vplivalo na preučitev drugih navedenih razlogov za neveljavnost, Sodišču predlagam, naj na vprašanji, ki sta ju postavili Finanzgericht Düsseldorf in Finanzgericht Hamburg, odgovori, da preučitev Izvedbene uredbe Sveta (EU) št. 158/2013 z dne 18. februarja 2013 o ponovni uvedbi dokončne protidampinške dajatve na uvoz nekaterih pripravljenih ali konzerviranih agrumov (mandarin itd.) s poreklom iz Ljudske republike Kitajske ni razkrila dejstev, na podlagi katerih bi bilo mogoče sklepati, da ni veljavna.